

Politik & samhälle
Erik Thornström, 08-677 27 08
erik.thornstrom@energiforetagen.se

Klimat- och näringslivsdepartementet

kn.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia till:

kn.e.remissvar@regeringskansliet.se

sandra.lennander@regeringskansliet.se

Remiss av Statens energimyndighets hemställan angående förordning om statligt stöd för en mer effektiv energianvändning i företag

Energiföretagen Sverige samlar och ger röst åt omkring 500 företag som producerar, distribuerar, säljer och lagrar energi. Vårt mål är att utifrån kunskap, en helhetssyn på energisystemet och i samverkan med vår omgivning, utveckla energibranschen – till nytta för alla.

Sammanfattning

Energiföretagen avstyrker den föreslagna utformningen av ett nytt statligt stöd för mer effektiv energianvändning i företag. Den föreslagna stödförordningen har ett alltför brett omfång som inte svarar mot de uppsatta målsättningarna om ökad leveranssäkerhet och om att bidra till att elnäten kan nyttjas mer effektivt och att ytterligare kapacitet kan tilldelas.

Energiföretagen avstyrker att det ska kunna lämnas projekteringsstöd till energigemenskaper då dessa inte per definition alltid kan bedömas kunna bidra till ett effektivare utnyttjande av elnäten och möjliggöra ny elanvändning.

Hemställan saknar resonemang om hur den föreslagna stödförordningen förhåller sig till de reviderade EU-direktiven om byggnaders energiprestanda respektive energieffektivitet som införs under det närmaste året och sammantaget innehåller en rad nya energieffektiviseringskrav för bland annat byggnader och företag.

Den avsatta budgeten för Kraftlyftet är även för begränsad för att också rymma ett brett stöd för energieffektivisering och riskerar att innebära att investeringar på tillförselsidan riskerar att utebli.

Om den nya föreslagna stödförordningen trots allt skulle införas anser Energiföretagen att det bör införas likartade kriterier som finns i den befintliga stödförordningen för Kraftlyftet (SFS 2025:1487) om att bidra till ökad leveranssäkerhet. Förordningstexten bör avgränsas till åtgärder som minskar eleffektbehovet under höglasttimmar, eftersom det är detta som mest effektivt bidrar till att hantera effektutmaningen i elsystemet. På samma sätt bör det geografiska området inriktas på södra Sverige, i likhet med regleringen i den befintliga stödförordningen kring leveranssäkerhet, där problemen är som mest akuta.

Energiföretagen avstyrker den föreslagna utformningen av stöd för effektivare energianvändning

Energiföretagen avstyrker den föreslagna utformningen av ett nytt statligt stöd för mer effektiv energianvändning i företag. Stödförordningen har ett alltför brett omfång som inte svarar mot de uppsatta målsättningarna om ökad leveranssäkerhet och om att bidra till att elnäten kan nyttjas mer effektivt och att ytterligare kapacitet kan tilldelas. Energiföretagen bejakar åtgärder för effektivare energi- och effektanvändning men nya styrmedel behöver avgränsas och utformas utifrån det övergripande syftet. Om syftet med stödet är att möjliggöra att mer eleffekt kan tilldelas bör en avgränsning ske till åtgärder för effektivare elanvändning och inte energianvändning i stort.

I annat fall riskerar stödet att leda till suboptimerade lösningar, exempelvis installation av värmepumpar i stället för fjärrvärme, med det primära syftet att minska mängden köpt energi. En sådan utveckling står i direkt konflikt med hemställans ursprungliga syfte; att minska eleffektbehovet. Därtill innebär dessutom det minskade fjärrvärmeunderlaget en reducerad elproduktionen från kraftvärmeanläggningar. Det kan konstateras att med nuvarande allmänt hållna formulering kring effektiv energianvändning riskerar stödet att resultera i en ökad elanvändning och därmed också en ökad belastning på elsystemet, vilket motverkar hela intentionen med den föreslagna förordningen.

Vi avstyrker också den föreslagna inriktningen för projekteringsstöd utifrån det uppsatta syftet med stödet. Vi anser även att stödet riskerar tränga ut andra angelägna investeringar för ökad lokal och regional elproduktion och för energilagring inom ramen för den befintliga stödförordningen inom Kraftlyftet.

Energiföretagen avstyrker att det ska kunna lämnas projekteringsstöd för energigemenskaper

Vi avstyrker att det ska kunna lämnas projekteringsstöd till energigemenskaper då dessa inte per definition alltid kan bedömas kunna bidra till ett effektivare utnyttjande av elnäten och möjliggöra ny elanvändning. Att till exempel öka mängden egenanvänd solel är inte att betrakta som en energieffektiviseringsåtgärd. I dagsläget saknas vetenskapligt genomförda studier som kan validera att energigemenskaper faktiskt leder till ett minskat toppeffektbehov under höglasttimmar, eller vilken nytta detta i så fall medför för energisystemet. Dessutom lämnar redan Energimyndigheten omfattande projektstöd till energigemenskaper och energidelning där myndigheten i januari 2026 lämnade 53 miljoner kronor i stöd till [19 projekt](#).

Energiföretagen är positiva till energigemenskaper i de fall de bidrar till minskad energianvändning och minskat toppeffektbehov vid höglastperioder i energisystemet, till exempel via lastbalansering, smart styrning av egen produktion, lagring och användning samt övriga åtgärder för energieffektivisering. Energigemenskaper, som saknar definition i svensk lagstiftning, är i sig ingen garanti för ett positivt bidrag till systemet och kundkollektivet. Tvärtom kan energigemenskaper vara kostnadsdrivande och belastande för det stora

kundkollektivet. Energigemenskapernas påverkan på kundskydd och säkerhet är andra faktorer som bör utredas vidare. Ett stöd till energigemenskaper kan inte ses som ett allmänt stöd som alltid kommer att gynna kundkollektivet utan snarare vissa kundgrupper.

Vidare ser Energiföretagen att energidelning kan vara positivt för att skapa mer kundengagemang men att formen för delning av energi bör bedömas utifrån ett helhetsperspektiv som beaktar samhällets och energisystemets bästa. Även här är det viktigt att betrakta system, marknad och kundkollektiv som en helhet för att inte ge fördel till vissa kundgrupper på bekostnad av andra.

Energigemenskaper och energidelning måste införas på ett sätt som inte skapar orättvisor inom kundkollektivet. En grundläggande princip måste vara att alla kunder, enskilda såväl som gemenskaper, ska stå för sin del av kostnaderna för uttag från och/eller inmatning i elnätet. Vidare behövs det ett samlat energisystemperspektiv i implementeringen av energigemenskaper och energidelning, där exempelvis skattetekniska frågor hanteras inom ramen för ett samlat energiskattesystem. Mot denna bakgrund anser vi inte att energigemenskaper och energidelningsåtgärder uppfyller de syften som satts upp för stödet och anser att denna del av stödförslaget bör utgå.

Hemställan saknar resonemang om hur stödet förhåller sig till den nya EU-lagstiftningen om byggnaders energiprestanda respektive energieffektivitet

Hemställan saknar resonemang om hur den föreslagna stödförordningen förhåller sig till de reviderade EU-direktiven om byggnaders energiprestanda respektive energieffektivitet. Det nya direktivet om byggnaders energiprestanda som är under genomförande i svensk rätt under 2026 innebär omfattande nya krav på bland annat energirenovering och att helt nya föreskrifter om energihushållningskrav på byggnader kommer att införas av Boverket. Även direktivet om energieffektivitet innebär en rad nya krav gällande utökat årligt energisparbeting för medlemsstaterna, betydligt fler företag som behöver genomföra energikartläggningar och införa energiledningssystem, ökade energieffektivitetskrav för offentliga byggnader och för elnätsföretag. Även detta direktiv är under genomförande i Sverige i år.

Energimyndigheten lämnade den 25 februari också förslag på kompletterande styrmedel för att stödja energirenovering i bebyggelsen i en rapport till regeringen. Vidare har regeringen i en proposition (prop. 2025/26:159) föreslagit ett nytt kvalitativt mål för effektivare energianvändning som innehåller fler dimensioner än det tidigare energieffektiviseringsmålet. Om det nu föreslagna stödet trots allt införs behöver det avgränsas i förhållande till det nya målet för effektivare energianvändning samt andra föreslagna styrmedel och eventuella stöd gällande energieffektivisering.

Den avsatta budgeten för Kraftlyftet är för begränsad för att också rymma ett brett stöd för energieffektivisering

Hemställan saknar resonemang om vilka budgetbehov som det föreslagna nya stödet bedöms innebära. Om stödet ska utnyttja samma avsatta budgetram som

finns avsatt för den befintliga stödförordningen för Kraftlyftet (SFS 2025:1487) kommer det uppstå en stor konkurrens om avsatta budgetmedel. Inom ramen för den första utlysningen inom Kraftlyftet som pågår till den 7 maj finns redan möjlighet att ansöka om 4,2 miljarder kronor, vilket motsvarar de beräknade anslagen fram till 2031. Vi anser att den befintliga stödförordningen för Kraftlyftet har betydligt bättre förutsättningar att mer direkt svara upp mot de uttalade syftena med stödet. Det vore därför olyckligt om investeringar i ökad elproduktion och energilagring skulle trängas ut av att ett ytterligare parallellt stöd för effektivare energianvändning införs utan att det tillförs mer medel till anslaget 1:5 Energiplanering.

Om ett stöd införs behöver det fokusera på ett minskat eleffektbehov

Om den nya föreslagna stödförordningen trots allt skulle införas anser vi att det bör införas likartade kriterier som finns i den befintliga stödförordningen för Kraftlyftet (SFS 2025:1487). I § 21 i denna förordning anges att stöd i första hand ska riktas mot åtgärder som medför störst nytta för elsystemet genom förbättrad leveranssäkerhet i närtid, med särskild vikt vid:

1. Ökad elproduktionskapacitet i elområde 3 och 4 eller i andra områden där behovet är som störst.
2. Åtgärder som stärker elsystemets förmåga och minskar dess sårbarhet, exempelvis genom tillhandahållande av stödtjänster.

Energimyndighetens hemställan anger dessutom att "effektiv energianvändning bör tolkas brett". Förordningstexten bör i stället avgränsas till åtgärder som minskar eleffektbehovet under höglasttimmar, eftersom det är detta som mest effektivt bidrar till att hantera effektutmaningen i elsystemet. På samma sätt bör det geografiska området inriktas på södra Sverige, i likhet med regleringen i den befintliga stödförordningen kring leveranssäkerhet, där problemen är som mest akuta. För att en åtgärd ska vara stödberättigad bör det också införas tydliga redovisningskrav som säkerställer att åtgärden faktiskt medför ett minskat topplasteffektuttag i elnätet.

I den befintliga stödförordningen för Kraftlyftet finns även kriterier om att stöd endast utbetalas till investeringar som inte hade varit lönsamma utan stödet. Om det föreslagna stödet införs bör motsvarande regler och likvärdiga villkor gälla även för stödet på användarsidan.

Ikraftträdande

Om regeringen ändå väljer att gå vidare med att införa stödet anser vi att ikraftträdandet bör senareläggas för att möjliggöra en omarbetning av stödutformningen. Det är heller inte önskvärt att införa en framhastad stödförordning redan den 1 maj utan stödet bör senareläggas för att också ge berörda aktörer rimlig tid att inventera möjliga stödåtgärder.

Detaljerade synpunkter på förordningsförslaget

1 §

Om stödet införs anser vi att en avgränsning bör ske till effektiv elanvändning för att bättre svara mot syftet med stödet: *"Denna förordning innehåller bestämmelser om stöd till investeringar och miljöstudier som bidrar till en mer effektiv elenergianvändning i företag."*

3 §

Vi föreslår att en avgränsning av definitionen bör ske till effektivare elenergianvändning utifrån syftet med stödet (tillägg i understruken fetstil):

"Effektiv elenergianvändning: Effektiv elenergianvändning utgår från ett systemperspektiv och innebär god hushållning med energi, effektivt nätutnyttjande eller flexibilitet i användningen."

14§

Vi föreslår att en avgränsning av uppgifterna i ansökan bör ske till effektivare elenergianvändning utifrån syftet med stödet:

"2. uppgifter om företagets genomsnittliga elenergianvändning de senaste tre åren,

---

5. en beskrivning av hur och i vilken omfattning åtgärden förväntas bidra till en mer effektiv elenergianvändning, stärkt anslutningskapacitet eller minskad sårbarhet i energisystemet, "

Åsa Pettersson
Vd Energiföretagen Sverige